УВКБ ООН В УКРАЇНІ

ЕКСТРЕНА ДОПОМОГА З ЖИТЛОМ

ІНФОРМАЦІЙНА ДОВІДКА

Від початку повномасштабного вторгнення УВКБ ООН підтримало понад 2 200 об'єктів комунальної інфраструктури, щоб забезпечити безперервну роботу необхідних послуг після обстрілів © УВКБ ООН / Ірина Тимчишин

Програма допомоги із житлом, утілювана УВКБ ООН в Україні. *Програма спрямована на забезпечення належним житлом найбільш вразливих людей, які постраждали від війни: внутрішньо переміщених осіб (ВПО) та людей, які не переміщалися або повернулися після евакуації або переміщення. Згідно з* ***«Регіональним звітом УВКБ ООН щодо намірів № 7»****, наявність житла й засобів для існування є визначальними чинниками гідного повернення біженців і ВПО. Підходи УВКБ ООН до розв'язання цих питань враховують місцеву специфіку та сприяють відновленню та реалізації рішень, розрахованих на довгострокову перспективу.*

Огляд ситуації. *Згідно з «Оцінкою потреб України на відновлення та відбудову (RDNA5)» війна в Україні призвела до руйнувань або пошкоджень понад 14 % житлового фонду. Відповідно, мільйони українців потребують різних типів підтримки. Утілюючи програми допомоги з житлом, УВКБ ООН підтримує такі групи населення:*

- *люди на територіях, що безпосередньо потерпають від бойових дій, яким потрібна допомога в проведенні термінових ремонтів житла;*
- *люди, які залишаються в постраждалих від війни громадах або повернулися до них і потребують допомоги в здійсненні ремонтів пошкодженого житла;*
- *люди, які тривалий час є внутрішньо переміщеними особами та потребують житла на середньо- та довгостроковий період.*

ОСНОВНІ ДОСЯГНЕННЯ З ЛЮТОГО 2022 р.*

647 359 людей отримали набори доремонтних матеріалів безпосередньо після обстрілів.

60 300 пошкоджених внаслідок війни будинків було відремонтовано.

318 збірних модульних будинків було встановлено.

Понад **8 500** сімей змогли скористатися державною програмою компенсації за пошкоджене житло завдяки здійсненим УВКБ ООН ремонтам місць загального користування в багатоповерхових будинках.

Соціальним житлом для ВПО забезпечено **495** сімей.

3 114 сім'ям ВПО надано допомогу в оренді житла на 6 місяців у межах Ініціативи щодо ринку оренди житла.

2 292 будинки, які не використовувалися певний час або були нещодавно придбані ВПО, відремонтовано та пристосовано для проживання ВПО.

251 місце тимчасового проживання (МТП) відремонтовано безпосередньо УВКБ ООН або партнерами Агентства.

*Цифри можуть коригуватися після звіряння. Використано загальний річний показник.

Дані щодо допомоги з житлом за 2025 р. можна переглянути за посиланням.

1. Надання наборів доремонтних матеріалів:

➔ **Набори доремонтних матеріалів і доремонтні матеріали:** У 2026 році через своїх партнерів УВКБ ООН надало набори доремонтних матеріалів **45 097 сім'ям (79 985 людям)**. Крім цього, підтримку отримали **589 об'єкти цивільної інфраструктури** (освітні, медичні, адміністративні заклади та об'єкти історичної спадщини) по всій Україні. Допомогу сім'ям було надано у **20 областях**, найбільша її частка припадає на **Дніпропетровську** (26,9 %), **Донецьку** (17,5 %), **Запорізьку** (14,8 %), **Сумську** (14,5 %) та **Харківську** (8,9 %), **Київську** (6,2 %) та **Херсонську** (5,5 %) області.

➔ **Допомога з монтажем після надання доремонтних матеріалів.** Партнери УВКБ ООН надавали технічну допомогу та встановили доремонтні матеріали найбільш уразливим родинам, які не можуть встановити їх самотужки. Цю допомогу отримали **1 939** сімей з тих, які отримали доремонтні матеріали.

2. Ремонти житла:

➔ **Ремонти із залученням підрядників.** У 2026 році допомогу з ремонтом будинків отримала **981 сім'я** (**1 988 людей**). Ремонти проводили місцеві будівельні компанії, з якими УВКБ ООН уклало відповідні договори. Ремонти в інших будинках зараз перебувають на стадії оцінювання.

➔ **Будівельні матеріали для проведення ремонтів.** Ще **336 сімей** (**594** людини) отримали будівельні матеріали для проведення ремонтів, зокрема покрівельні матеріали, дошки, двері та вікна, гідро- та теплоізоляційні матеріали.

➔ **Модульні будинки.** УВКБ ООН активно працює спільно з громадами над реалізацією проєкту зі встановлення модульних будинків. Ці збірні будинки українського виробництва встановлюються на власних земельних ділянках сімей, що дає їм змогу залишатися або повернутися додому, якщо вони бажають. У 2026 р. УВКБ ООН отримало **32** запити на встановлення модульних будинків. У 2025 р. було встановлено **102** модульні будинки.

- **«Майстерні на колесах».** У 2026 р. виїзні бригади надали технічні консультації та потрібний інструмент, а також встановили вікна, двері та відремонтували дах у будинках понад **350 сімей** (612 людей) із вразливостями.
- **Ремонти місць загального користування.** Заявки на отримання компенсації за урядовою програмою «єВідновлення» не розглядаються, якщо немає безпечного доступу до квартир у пошкодженому житлі. Отже, ремонт місць загального користування, зокрема сходових кліток, у багатоповерхових будинках, який проводить УВКБ ООН, надає змогу власникам квартир отримати компенсацію та відремонтувати свої помешкання. Від початку 2026 р. **1 559 сімей** (3 224 людини) змогли скористатися державною програмою компенсації «єВідновлення» після того, як УВКБ ООН відремонтувало місця загального користування в їхніх багатоквартирних будинках. Були завершені або тривають ремонти таких об'єктів у **Дніпропетровській, Запорізькій, Київській, Миколаївській, Одеській, Сумській, Харківській та Чернігівській областях.**
- **Ремонт об'єктів соціальної інфраструктури.** Ремонт об'єктів соціальної інфраструктури, що зазнали пошкоджень внаслідок воєнних дій, а також інфраструктурних об'єктів, що працюють в умовах збільшеного навантаження в регіонах, куди переселяються або повертаються люди, є запорукою успішної інтеграції та покращення соціальної згуртованості. У 2025 році УВКБ ООН завершило ремонтні роботи у **28 об'єктах інфраструктури.** Зараз тривають будівельні роботи на восьми об'єктах інфраструктури. У понад **63** – було проведено оцінювання; упровадження проєкту тут розпочнеться у третьому кварталі 2026 р. Ремонтні роботи здійснюються в будівлях ЦНАПів, Центрів життєстійкості, університетів третього віку, центрів соціальної адаптації та реабілітації, відділів ДРАЦС, Державної міграційної служби й громадських центрів.

3. Покращення умов проживання ВПО та збільшення кількості місць для розміщення ВПО:

- **Ремонти будинків, що певний час не використовувались або були придбані для проживання ВПО.** УВКБ ООН і його партнери сприяють забезпеченню доступним житлом ВПО, які не можуть повернутися до своїх колишніх домівок. У 2026 р. УВКБ ООН відремонтувало **333 будинки** для **1 010 людей.** Заходи, втілювані УВКБ ООН, узгоджуються з прийнятою Кабінетом Міністрів України Постановою № 751 від 10.06.2026 р., що запроваджує новий механізм розширення фонду комунального житла для проживання ВПО у сільській місцевості.
- **Ініціатива щодо допомоги з орендою житла.** У 2026 р. УВКБ ООН і партнери реалізовують цю ініціативу в **7 областях** у східному, центральному й південному регіонах України. У 2026 р. **323 сім'ї** зареєструвалися на участь у програмі, реєстрація триває. Партнери УВКБ ООН також надали учасникам програми юридичну підтримку в укладанні договорів оренди та проконсультували їх із питань працевлаштування.
- **Соціальне житло для ВПО.** За минулий період 2026 р. **у співпраці з Міжнародною фінансовою корпорацією** УВКБ ООН створило або надало підтримку об'єктам соціального житла для **68 переміщених сімей.** Допомога передбачала також умеблювання приміщень. Такі шляхи розв'язання житлових проблем розраховані на довгострокову перспективу й доповнюють діяльність уряду з надання житла з державного житлового фонду для підтримки найбільш нужденних ВПО.
- **Покращення умов проживання та збільшення кількості місць в МТП.** Від початку 2026 р. за підтримки УВКБ ООН було проведено ремонтні роботи в МТП в Закарпатській, Івано-Франківській та Тернопільській областях, завдяки чому покращилися умови проживання для **121 людини**. УВКБ ООН і надалі підтримує подібні заходи задля забезпечення безпечних й гідних умов проживання ВПО. У 2026 р. Агентство планує здійснити некапітальні зміни й забезпечити безбар'єрний доступ до 40 МТП.

4. РЕАГУВАННЯ ВПРОДОВЖ ОСІННЬО-ЗИМОВОГО ПЕРІОДУ 2025–2026 рр.

- Завдяки допомозі із житлом, що надавалась в межах реагування впродовж осінньо-зимового періоду 2025–2026 рр., **близько 30 000 людей** отримали допомогу, що охоплювала: 1) **надання наборів для сезонного утеплення** приватних будинків, квартир і МТП, зокрема обігрівачів і матеріалів для покращення теплоізоляції; 2) **утеплення будинків, квартир і МТП, що не відповідають стандартам,** для зменшення тепловтрат, вартості опалення та заощадження електроенергії; 3) надання та встановлення **твердопаливних котлів** у прифронтових громадах, куди електроенергія подається з перебоями. Читайте деталі у «Звіті про результати моніторингу після надання допомоги» за посиланням.

Багатоквартирний будинок у м. Павлоград Дніпропетровської області, в якому УВКБ ООН здійснювало відновлювальні роботи в місцях загального користування. © УВКБ ООН / Вікторія Тютюнник

ПРОГРАМА УВКБ ООН ДОПОВНЮЄ ДЕРЖАВНУ ІНІЦІАТИВУ «єВІДНОВЛЕННЯ»

Житлова програма УВКБ ООН доповнює урядову програму компенсацій за пошкоджене та знищене житло «єВідновлення» і передбачає допомогу родинам, які не мають змоги скористатися урядовою програмою компенсацій або стикаються зі складнощами в процесі подання заяв, зокрема здійснюючи ремонти місць загального користування в багатоквартирних будинках. Тісна співпраця УВКБ ООН з органами місцевої влади є запорукою того, що підтримку отримають найбільш вразливі сім'ї, які через юридичні, адміністративні або практичні перешкоди не можуть скористатися допомогою від держави. Завдяки такій взаємодоповнюваності ініціатив усуваються критичні прогалини в системі та забезпечується надання допомоги всім, хто її потребує.

У межах програми, що доповнює ініціативи Уряду, **з 2023 року місця загального користування в понад 100 багатоквартирних будинків були відремонтовані УВКБ ООН або за його підтримки. Тепер більш ніж 8 500 сімей мають змогу подати заяви на отримання компенсації** за державною програмою грошової допомоги на ремонт пошкодженого житла «єВідновлення». Ремонти місць загального користування можуть здійснюватися завдяки залученню підрядників або через надання ремонтних матеріалів органам місцевої влади. Читайте більше за посиланням.

Громадська будівля та приміщення сільської ради в с. Заводське на Миколаївщині, що були відремонтовані за підтримки УВКБ ООН і ПРООН. © УВКБ ООН

РЕМОНТИ Й ВІДНОВЛЕННЯ ОБ'ЄКТІВ СОЦІАЛЬНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ

Працюючи над зміцненням системи надання соціальних послуг в Україні, УВКБ ООН ремонтує та відновлює об'єкти соціальної інфраструктури. Такі проєкти мають на меті відновити або розширити доступ до соціальних послуг, як-от до послуг зі стаціонарного догляду, підтриманого проживання та соціальної адаптації, завдяки чому люди з найбільш незахищених груп, зокрема люди похилого віку й внутрішньо переміщені люди з інвалідністю, мають змогу отримати необхідні послуги. Окрім того, у співпраці з Офісом Омбудсмана України УВКБ ООН долучається до розбудови регіональних центрів прав людини.

Проєкти реконструкції об'єктів соціальної інфраструктури, впроваджувані УВКБ ООН, доповнюють урядові ініціативи з відновлення, узгоджуються з державними інвестиційними пріоритетами, а також сприяють реалізації рішень, розрахованих на довгострокову перспективу, й поверненню громад до стабільного функціонування. Серед результатів – відремонтовані приміщення у двох санаторіях – спеціалізованих медичних закладах у Миргороді й Трускавці, а також у декількох інших закладах, що тепер функціонують як центри підтриманого проживання та стаціонарного догляду.

СПІВПРАЦЯ З ЦЕНТРАЛЬНИМИ Й ОБЛАСНИМИ ОРГАНАМИ ВЛАДИ

Щоб забезпечити узгодженість та взаємодоповнюваність діяльності у сфері забезпечення житлом, УВКБ ООН співпрацює з урядом та органами державної влади та координує свою діяльність з ними. Ця співпраця, окрім іншого, спрямована на пошук таких рішень у сфері забезпечення ВПО доступним житлом, що розраховані на довгострокову перспективу. Із цією метою УВКБ ООН підписало Меморандуми про взаєморозуміння **з 20 обласними адміністраціями,** відповідними міністерствами, зокрема з колишнім **Міністерством розвитку громад та територій України,** а також органами виконавчої влади на центральному рівні.

У межах цієї співпраці у 2022 році УВКБ ООН підтримало 40 000 сімей, які приймали ВПО **за програмою «Прихисток»**. У 2024 р. УВКБ ООН виділило 15 мільйонів доларів США на фінансування цієї урядової програми й надало фінансову підтримку понад 82 000 сімей, які приймали приблизно 187 000 ВПО.

УВКБ ООН також співпрацює з органами влади над розширенням доступу до компенсацій та допомоги у відновленні пошкоджених війною будинків. Це створило підґрунтя для узгодження діяльності УВКБ ООН у сфері ремонтів будинків з урядовою програмою «єВідновлення» (див. стор. 2). УВКБ ООН тісно співпрацювало з колишнім **Міністерством розвитку громад та територій України** над реалізацією Закону № 4080-IX. Цей закон передбачає створення цифрового інструмента для обліку нерухомості, придатної для проживання ВПО. УВКБ ООН також співпрацювало з Міністерством у впровадженні Постанови КМУ № 489, прийнятої у квітні 2025 р., якою було затверджено порядок обстеження об'єктів нерухомого майна. УВКБ ООН сприяє впровадженню ЗУ № 4080-IX, підтримуючи створення **Єдиної інформаційно-аналітичної житлової системи**, що забезпечує мапування інформації, зібраної комісіями з обстеження житла. Завдяки цій системі ВПО зможуть обирати житло, подавати заяви й отримувати відповіді. УВКБ ООН також входить до складу робочої групи Міністерства, яка займається розробленням Національної житлової стратегії. *Зверніть увагу: Постанова КМУ № 963, прийнята 17 липня 2026 р., передбачає перейменування Міністерства розвитку громад та територій на Міністерство з відновлення, інфраструктури та транспорту, а також створення нового міністерства – Міністерства у справах громад, територій та внутрішньо переміщених осіб, повноваження якого будуть визначені найближчим часом.*

Співпраця УВКБ ООН і **Міністерства соціальної політики, сім'ї та єдності України** спрямована на поліпшення умов проживання переміщених осіб і надання їм доступу до послуг із соціального захисту, а також на впровадження відповідних експериментальних проєктів, як-от створення інклюзивних умов проживання в санаторії «Слава» в м. Миргород. Крім того, УВКБ ООН підтримало розроблення механізму, закріпленого Постановою КМУ № 751 від 10.06.2026 р. й спрямованого на формування фондів житла для проживання ВПО у сільській місцевості.

УВКБ ООН співпрацює з **Міністерством освіти і науки України** у сфері забезпечення ВПО гідним житлом завдяки реконструкції окремих гуртожитків, що перебувають у віданні Міністерства, для використання як МТП.

КЛАСТЕР З ПИТАНЬ ЖИТЛА ТА НЕПРОДОВОЛЬЧИХ ТОВАРІВ

УВКБ ООН очолює Кластер з питань житла та непродовольчих товарів в Україні, а ГО «Людина в біді» є його співкоординатором. Учасниками Кластера є **155** організацій, які співпрацюють для досягнення трьох цілей Кластера, викладених у Плані гуманітарних потреб і реагування на 2026 р. У Кластері працюють чотири координаційні хаби. У 2026 р. партнери Кластера планують надати допомогу із житлом, непродовольчі товари, допомогу на проходження ОЗП, а також покращити умови проживання для **1,4 мільйона** людей (у першу чергу допомогу отримають **1,2 млн** людей). Для ознайомлення з панеллю 5W, інформаційними довідками та рекомендаціями завітайте на сайт Кластера.